

JJ-stent

Ligging van de nieren en de blaas

De nieren liggen achter in de buikholte onder het middenrif. De blaas ligt voor in de onderbuik. De nieren en de blaas zijn met elkaar verbonden door een urineleider. Normaal gesproken stroomt de geproduceerde urine ongestoord vanaf de nier door de urineleider naar de blaas.

Wat is een JJ-stent?

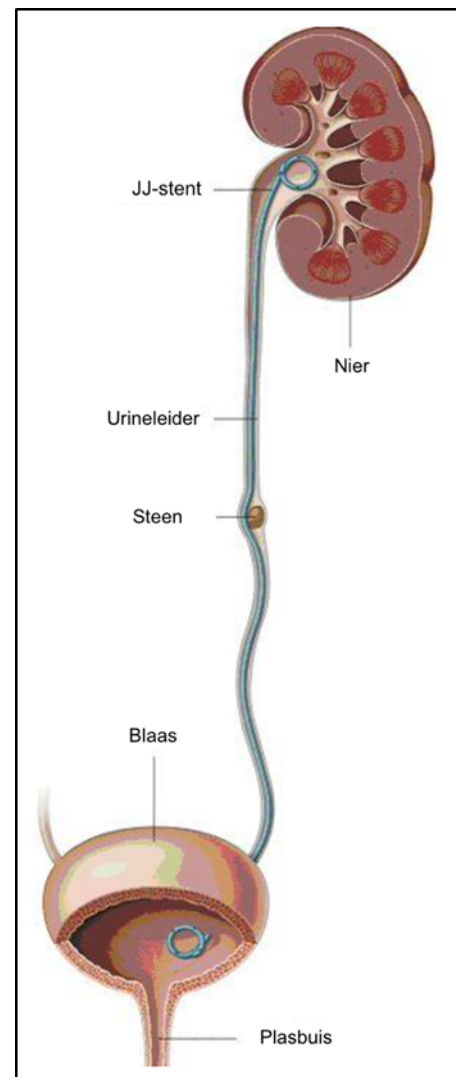
Een JJ-stent, ook wel dubbel-J-stent genoemd, is een dun, hol slangetje dat van de nier door de urineleider naar de blaas loopt. Het doel van dit slangetje is om de urine-afvoer vanuit de nier naar de blaas te waarborgen. Het slangetje wordt met een cystoscoop (dun, buigzaam instrument met een camera) via de blaas in de nier geplaatst. De urine loopt dan door en langs het slangetje vanuit de nier naar de blaas. Door de krullen aan beide uiteinden, één in de nier en één in de blaas, blijft de JJ-stent goed op zijn plaats zitten.

Waarom is een JJ-stent nodig?

Een JJ-stent is nodig als de urine niet goed van de nier naar de blaas kan stromen. Dit wordt ook wel obstructie (verstopping) genoemd.

Eén van de meest voorkomende oorzaken van een obstructie is een niersteen, die klem zit in de urineleider. De urine kan niet langs deze steen en hoopt op in het urineverzamel-systeem van de nier. Hierdoor ontstaat uitzetting van het urineverzamelstelsel (gestuwde of gezwollen nier), die pijn kan veroorzaken (kolieken of aanvalsgewijze pijnen). Deze situatie kan dan opgelost worden met een JJ-stent, zodat de urine langs de JJ-stent uit de nier kan stromen.

Als de nier zijn urine niet kwijt kan, dan kan hij op den duur zijn functie gaan verliezen. Indien de urine in de nier geïnfecteerd raakt, ontstaat een bedreigende situatie en is er zelfs een spoedindicatie om urine uit de nier te ontlasten.



Dit gebeurt door middel van het inbrengen van een JJ-stent in de gezwollen en/of ontstoken nier. De uroloog zal dan een JJ-stent inbrengen om te waarborgen dat de urine uit de nier wordt afgevoerd naar de blaas. Wanneer de infectie tot rust gekomen is, kan op een later moment de oorzaak van de obstructie, bijvoorbeeld een steen, uit de urineleider verwijderd worden. Andere redenen voor het plaatsen van een JJ-stent zijn: lekkage van de urineleider(s), een vernauwing van de urineleider(s), als de urineleider(s) van buitenaf dichtgedrukt worden door bijvoorbeeld een tumor of voorafgaand aan een operatie.

Wie plaatst een nefrostomiekatheter?

Het plaatsen van een JJ-stent wordt uitgevoerd door een uroloog of uroloog in opleiding in een operatiekamer of de poli Urologie van Amsterdam UMC.

Het plaatsen van een JJ-stent.

De voorbereiding

U kunt uw gebruikelijk medicijnen op de normale manier innemen. Indien u bloedverdunnende medicijnen (bijv. Sintrom, Marcoumar, Ascal, ...) gebruikt, dan moet u dit ruim voorafgaand aan de behandeling bespreken met uw behandelend uroloog. In sommige gevallen moeten de bloedverdunnende medicijnen een aantal dagen gestaakt worden of wordt voor een ander medicijn of een andere dosering gekozen.

Wanneer u een afspraak voor de ingreep ontvangt, krijgt u ook meteen te horen welke medicijnen u eventueel hoe lang tevoren moet staken.

Aanmelden in het ziekenhuis

De datum waarop de JJ-stent wordt geplaatst en het tijdstip van de behandeling staan vermeld in de afspraakbrief of in uw Mijn Dossier.

De dag van de behandeling, meldt u zich op het afgesproken tijdstip aan op de poli Urologie of op de verpleegafdeling (1B: kort verblijf of 4B: afdeling Urologie) van Amsterdam UMC zoals afgesproken is met uw behandelend uroloog.

Als het nodig is, krijgt u voor de behandeling antibiotica; in tabletvorm die u vooraf moet innemen of via het infuus die u ter plaatse krijgt toegediend.

Mocht u voorafgaand aan, tijdens of na de behandeling vragen hebben, dan kunt u daarmee terecht bij de verpleegkundige op de afdeling, de zaalarts of de uroloog die de behandeling uitvoert.

De behandeling zelf

De gehele behandeling duurt ongeveer tussen de 15 en 45 minuten. De behandeling vindt plaats op de röntgenkamer van de poli Urologie, of op de operatiekamer. De uroloog zal de behandeling uitvoeren samen met een verpleegkundige en een radiologisch laborant. Deze assisteren de uroloog door het bedienen van de röntgenapparatuur en het steriel aangeven van de benodigde materialen.

De verpleegkundige zal u vragen om voorafgaande aan het onderzoek de blaas leeg te plassen in het toilet. Vervolgens neemt u plaats op de behandeltafel. U ligt op uw rug met uw benen in beensteunen. Aangezien deze ingreep onder steriele omstandigheden plaats vindt, zal de verpleegkundige de schaamstreek ontsmetten, dit voelt koud aan. Nadien wordt u toegedekt met een steriel laken. De uroloog zal een verdovende gel in de plasbuis spuiten. Zodra de plasbuis verdoofd is, zal de uroloog een cystoscoop via de plasbuis in de blaas brengen. Een

cystoscoop is een dun, buigzaam instrument met een camera waardoor de uroloog in de blaas kan kijken. De blaas wordt gevuld met steriel, warm water. Dit kan u het gevoel geven dat u moet plassen. De uitmonding van de urineleider in de blaas wordt in beeld gebracht. Vervolgens wordt eerst een dunne voerdraad de urineleider ingeschoven, waarover een dunne katheter wordt opgevoerd en de uroloog contrastvloeistof zal inspuiten om een röntgenfoto (doorlichting) van de urineleider en het urineverzamelstelsel van de nier te maken. Hierna wordt de katheter verwijderd en wordt de JJ-stent over de voerdraad geplaatst. Er wordt steeds met behulp van röntgenfoto's (doorlichting) gekeken of de plaatsing van de JJ-stent goed verloopt. Door de krullen aan beide uiteinden, één in de nier en één in de blaas, blijft de JJ-stent goed op zijn plaats liggen. Het plaatsen van de JJ-stent kan een drukkend gevoel geven ter hoogte van de flank. De urine stroomt nu door of langs de JJ-stent in de blaas.

Een met succes ingebrachte JJ-stent kan in principe drie tot zes maanden blijven zitten. Het verwijderen en/of verwisselen gebeurt eveneens via een cystoscoop.

Soms kan het zijn dat het niet lukt om een JJ-stent te plaatsen. Uw uroloog zal dan een alternatieve behandeling met u bespreken afhankelijk van het probleem dat bij u speelt.

Risico's en mogelijke complicaties

Afweging

Uw behandelend arts weegt voor de behandeling de kleine kans op complicaties af tegen het voordeel van de behandeling. Het team dat de behandeling uitvoert, heeft zich gespecialiseerd in het voorkomen en behandelen van bijwerkingen van dergelijke behandelingen.

Het risico op een complicatie wordt kleiner door de juiste voorbereiding te treffen.

Een enkele keer treden er complicaties op. Als dat bij het geval is, wordt in overleg met u en uw behandelend arts besloten of en hoe er wordt overgegaan tot een behandeling van de complicatie.

Complicaties die kunnen voorkomen:

- Bij alle ingrepen aan de nier, urineleider of blaas kan een bloeding optreden. Meestal stopt zo'n bloeding vanzelf.
- Doordat de uroloog met een instrument in de plasbuis en blaas is geweest, is er altijd een kleine kans op een infectie. Om het risico hierop te verkleinen, krijgt u voorafgaand aan de behandeling antibiotica. Indien u toch het gevoel heeft dat u een infectie heeft, neem dan contact met ons op.

Onderzoek naar bovengenoemde complicaties wordt verricht als zich klachten voordoen zoals:

- Bovenmatige of aanhoudende pijnklachten.
- Het vermoeden van een infectie of koorts.
- Plotse (donker)rode kleur van de urine.

Jodiumhoudend contrastmiddel

Tijdens de behandeling wordt gebruik gemaakt van jodiumhoudend contrastmiddel. Het betreft een veilig middel, waarbij slechts zelden allergische bijwerkingen worden gezien. Bij dergelijke allergische reacties is er meestal geen verdere behandeling noodzakelijk. Ook kan er een tijdelijke of blijvende verslechtering van de werking van de nieren voorkomen. Indien u hierop een verhoogd risico heeft, zal uw behandelend arts u hierover informeren en u, indien nodig, doorverwijzen naar een nefroloog (een specialist op het gebied van de nieren).

Zwangerschap

Het is belangrijk om te weten of u zwanger bent of het zou kunnen zijn. Mocht u inderdaad zwanger zijn of hierover twijfelen, verzoeken wij u om contact op te nemen met uw behandelend arts. Deze kan dan beslissen of de behandeling door kan gaan of uitgesteld moet worden, of hij zoekt eventueel een alternatieve behandeling.

Nazorg

U mag na de behandeling weer naar huis toe. Na de behandeling mag u gewoon weer eten en drinken. Het is belangrijk om na de behandeling goed te drinken (ongeveer twee liter per dag). Doordat de uroloog met een cystoscoop door de plasbuis en in de blaas is geweest, kunnen deze enkele uren na de ingreep nog gevoelig zijn, met name bij het plassen. Om deze klachten tegen te gaan, wordt u aangeraden goed te drinken.

Het is ook normaal dat u, zolang de JJ-stent in het lichaam zit, wat bloederige urine heeft. Ook hier wordt aangeraden om goed te blijven drinken. Indien de roodheid lange tijd aanhoudt of toeneemt, neem dan contact met ons op.

Doordat de krul van de JJ-stent in de blaas ligt, kunt u het gevoel hebben van continue aandrang om te plassen. Meestal neemt dit gevoel af na twee à drie dagen. Indien dit gevoel langdurig aanwezig blijft en u er veel hinder van ondervindt, neem dan contact met ons op.

Omdat de JJ-stent een verbinding vormt tussen de nier en de blaas, kan u net voor het plassen gedurende enkele seconden een stekend gevoel ervaren ter hoogte van de nier. Dit komt omdat de blaas samen trekt en er dan urine via de JJ-stent naar de nier wordt geduwd en is onschuldig.

Het wisselen van de JJ-stent

Een JJ-stent kan onder normale omstandigheden drie tot zes maanden blijven zitten. Als u langer een JJ-stent nodig heeft dan zal na de eerste wissel worden gekeken of deze termijn verlengd kan worden. Omdat er al een JJ-stent in het lichaam zit, is deze JJ-wissel in veel gevallen eenvoudig.

Ook bij deze behandeling zal u, als dit nodig is, ter voorbereiding antibiotica toegediend krijgen, zal de behandeling doorgaans op de poli Urologie zijn en uitgevoerd worden door een uroloog. Een wissel van een JJ-stent duurt ongeveer 30 minuten.

Het verwisselen van een JJ-stent gebeurt eveneens via een cystoscopisch onderzoek onder steriele omstandigheden. Bij een wissel wordt de 'oude' JJ-stent opgevist in de blaas en deels buiten het lichaam gebracht. Door de 'oude' JJ-stent wordt dan een dunne voerdraad tot in de nier gebracht, zodat deze 'oude' JJ-stent verwijderd kan worden. Vervolgens kan over de voerdraad een dunne katheter opgevoerd worden en zal de uroloog contrastvloeistof inspuiten om een röntgenfoto (doorlichting) van de urineleider en het urineverzamelstelsel van de nier te maken. Hierna wordt de katheter verwijderd en wordt de 'nieuwe' JJ-stent over de voerdraad geplaatst. De positie wordt ook hier gecontroleerd met röntgenfoto's (doorlichting).

Wanneer moet u contact opnemen?

- Als u aanhoudende of toenemende pijn heeft ter hoogte van de nier.
- Als u koorts heeft of het gevoel dat u een blaasontsteking heeft.
- Als u plots (donker)rode urine heeft die aanhoudt ondanks goed drinken.
- Als u het een aanhoudend gevoel heeft van continue aandrang om te plassen en hier veel hinder van ondervindt.

Heeft u nog vragen?

U kunt via Mijn Dossier uw afspraken inzien en wijzigen, uw uitslagen inzien of een vraag stellen aan uw zorgverlener. Heeft u na vijf werkdagen nog geen reactie ontvangen, heeft u een dringende vraag of wilt u liever iemand telefonisch spreken? Belt u dan de polikliniek Urologie.

- **Voor medisch inhoudelijke vragen aan de verpleegkundige belt u (020) 444 1103, optie 1.**
Om u beter van dienst te zijn krijgt u een terugbelverzoek tijdens het telefonisch spreekuur, deze is geopend op werkdagen tussen half 9 en half 10 in de ochtend en van 1 tot 2 uur in de middag. Kan uw vraag niet wachten tot het eerstvolgende telefonisch spreekuur, kiest u dan voor de optie spoed.
- **Voor vragen over uw afspraak belt u (020) 444 1103, optie 2.**
Wij zijn geopend op werkdagen van 9 uur in de ochtend tot 4 uur in de middag.
- **Voor spoedeisende zaken buiten kantooruren belt u het algemene nummer van het ziekenhuis, (020) 444 4444, en vraagt u naar de dienstdoende uroloog.**

Daarnaast kunt u voor informatie terecht op onze website: www.vumc.nl/urologie